

Bruxelles, 3. svibnja 2019.
(OR. en)

8801/1/19
REV 1

SPORT 50

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Povećavanje sudjelovanja djece i mladih u sportskim aktivnostima u Europi 21. stoljeća – rasprava o politikama

Nakon savjetovanja s Radnom skupinom za sport predsjedništvo je pripremlilo priloženi dokument za raspravu, koji se dostavlja kao temelj za raspravu o politikama koja će se održati na sastanku Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport 22. i 23. svibnja 2019.

**Povećavanje sudjelovanja djece i mladih u sportskim aktivnostima
u Europi 21. stoljeća**

Bavljenje sportom ima čitav niz dobro dokumentiranih dobrobiti i na razini pojedinca i na razini društva. Međutim, statistički podaci pokazuju da, iako postoje razlike među državama članicama, ***interes za bavljenje sportom u EU-u opada***. Gotovo četvrtina svih mladih Europljana (u dobi od 15 do 24 godine) ne bavi se nijednim sportom niti vježba, pri čemu je njihov udio od 2009. do 2017. porastao za 7 postotnih bodova¹. Mnogo čimbenika utječe na to zašto se djeca i mladi aktivno ne bave sportom. U ovom se dokumentu razmatraju neki od njih u cilju razumijevanja načina na koji bi sadašnji trendovi mogli utjecati na sudjelovanje u sportskim aktivnostima u 21. stoljeću.

Kao prvo, kada je riječ o utjecanju na način na koji djeca i mladi provode svoje slobodno vrijeme, ***konkurencija na „tržištu aktivnosti u slobodno vrijeme”*** može biti jaka, osobito ako se u obzir uzme pritisak sektora zabave, a posebno njegova digitalnog dijela. Zahvaljujući tehnološkom napretku koji je omogućio sve bolju povezanost širokopojasnom brzinom povećala se privlačnost provođenja slobodnog vremena kod kuće (npr. igrajući računalne igre, gledajući audiovizualne sadržaje i/ili ostvarujući interakciju s njima), a može se očekivati da će u budućnosti još porasti². Tehnologija usto može stvoriti nove mogućnosti za provođenje slobodnog vremena za djecu i mlade (npr. gledanje sportskih događaja) te unaprijediti način na koji doživljavaju postojeće aktivnosti, što vrijedi i za razne oblike sudjelovanja u kulturi popularne među mladima u EU-u (npr. kino, nastupi uživo, internetske stranice posvećene kulturi)³.

¹ Posebna istraživanja Eurobarometra o sportu i fizičkoj aktivnosti br. 334 (2010.) i 472 (2018.).

² López Sintas, J.; Rojas de Francisco, L.; García Álvarez, E. 2017. *Home-based digital leisure: Doing the same leisure activities, but digital* (Digitalno slobodno vrijeme kod kuće: iste slobodne aktivnosti, samo u digitalnom obliku). Cogent Social Sciences, <http://dx.doi.org/10.1080/23311886.2017.1309741>

³ Eurostat (2017.), *Culture statistics - cultural participation by socioeconomic background* (Kulturna statistika – sudjelovanje u kulturi prema socioekonomskom položaju).

Suprotno tome, *sport i dalje nudi „analogno” iskustvo*, čija privlačnost ovisi o dostupnosti, pristupačnosti i kvaliteti sportskih objekata te o društvenoj interakciji s drugim članovima tima i odgovarajućim sportskim osobljem. Tehnologija proširene stvarnosti možda ima potencijal da u budućnosti stvori nove sportove koji bi uključivali i fizičku aktivnost, no njihov je utjecaj trenutačno u najbolju ruku zanemariv. Zato usprkos tome što bavljenje raznolikim aktivnostima u slobodno vrijeme ima pozitivnu ulogu u osobnom razvoju djece i mladih postoji opasnost da će sport u 21. stoljeću imati manje prilika za doprinos tom razvoju.

U isto su vrijeme *troškovi povezani s bavljenjem sportom* važan čimbenik koji utječe na utvrđivanje razina sudjelovanja u sportskim aktivnostima, bez obzira na dob. Mjera u kojoj sportski klubovi svojim članovima moraju naplaćivati doprinos kako bi financirali svoje svakodnevne aktivnosti, pa čak i ulaganja, umjesto da imaju pristup javnim sredstvima ili da osiguraju privatno sponzorstvo može utjecati na to hoće li osoba prednost dati sportu ili drugim oblicima zabave. Isto vrijedi i za neorganizirana sportska okružja u kojima su troškovi važni jer ih obično u potpunosti snosi sâm pojedinac.

Kada se razmatra tema „ekonomije sporta”, treba voditi računa i o učinku sve veće *komercijalizacije sporta*⁴. S jedne strane, elitni sport privlači veliku pozornost medija. Osim što je izvor prihoda, to pojedince, a osobito djecu, može nadahnuti da se počnu baviti sportom. S druge strane, ako se previše pozornosti posvećuje komercijalnim aspektima, neke se sportske organizacije u većoj mjeri mogu usmjeriti na isplativo iskorištavanje mladih talenata za više razine određenog sporta i biti manje zainteresirane za omogućivanje da sport ispuni svoju društvenu i obrazovnu ulogu⁵.

Mehanizmi financijske solidarnosti između elitnog i amaterskog sporta jedan su od načina povećavanja sposobnosti amaterskog sporta da potiče sudjelovanje u sportskim aktivnostima. U kontekstu rada na rješavanju problema opadanja razine sudjelovanja u sportskim aktivnostima u svakom se slučaju zbog aktualnih razvojnih trendova mora analizirati potreba za usklađivanjem budućih planova u području elitnog i amaterskog sporta.

⁴ Dok je 2017. bilo vrijedno 91 milijardu USD, „očekuje se da će svjetsko tržište sportskih događanja u razdoblju 2017. – 2021. ostvariti prosječnu stopu rasta od 3,6 %. UNCTAD (2018.), *Competition issues in the sale of audiovisual rights for major sporting events* (Pitanja tržišnog natjecanja u prodaji audiovizualnih prava za velika sportska događanja), dostupno na: <https://bit.ly/2PoJysq>

⁵ Ugovor o funkcioniranju Europske unije, članak 165. stavak 1.

Drugo pitanje koje treba razmotriti u ovoj raspravi odnosi se na ***stavove i profil sadašnjih naraštaja djece i mladih*** te, konkretnije, na ono što ih motivira na bavljenje sportom. Kvalitativna istraživanja ukazuju na to da sport djecu i tinejdžere zanima zato što im olakšava društvene interakcije i potporu, pomaže regulirati tjelesnu težinu, a u prvom redu zato što im je zabavan. Potonje osobito vrijedi u kontekstima u kojima nema velikog pritiska da sudjeluju u natjecanjima i pobjeđuju⁶.

Štoviše, iako je svakako potrebno više socioloških istraživanja, nadolazeće naraštaje mladih ponekad se opisivalo kao sklone praćenju ne samo uvriježenih sportova, nego i novonastalih⁷. U tom je kontekstu važno shvatiti u kojoj je mjeri europsko sportsko tržište zaista otvoreno novim akterima u području sporta kako bi se povećale dostupne mogućnosti za uvjeravanje budućih naraštaja mladih da budu aktivniji.

Dio rasprave svakako bi trebalo posvetiti demografskim sektorima koji tradicionalno slabo sudjeluju u sportskim aktivnostima, pri čemu se osobito ističu ***djevojčice i djevojke*** te ***osobe s invaliditetom***. Djelovanje na razini EU-a i na razini država članica usmjereno na te skupine moglo bi rezultirati aktivnijim budućim naraštajima mladih Europljana.

⁶ Allender, S. et al. 2006. *Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: a review of qualitative studies*. (Razumijevanje sudjelovanja u sportu i tjelesnoj aktivnosti među djecom i odraslima: preispitivanje kvalitativnih studija.) Health Education Research, svezak 21., br. 6., str. 826–835.

⁷ *Changing the game: How gen Z is redefining sports, consumption & sponsorship* (Promjena igre: kako generacija Z mijenja definiciju sporta, potrošnje i sponzorstva) 2018. Izvješće dostupno [ovdje](#).

Pozivamo ministre da izraze svoje mišljenje o elementima predstavljenima u ovom dokumentu kako bi potpomogli razmjenu primjera dobre prakse i potencijalnih rješenja u području politika kojima se može doprinijeti povećanju osviještenosti mladih Europljana o sportu te njihova sudjelovanja u sportskim aktivnostima. Kao smjernice za raspravu koja će uslijediti pripremili smo sljedeća pitanja:

1. Kako javna tijela i sportski pokret mogu surađivati na razini EU-a i država članica s ciljem poticanja djece i mladih na sudjelovanje u sportskim aktivnostima?
2. Koje se mjere mogu poduzeti na razini EU-a kako bi se ojačale poveznice između elitnog i amaterskog sporta i na taj način bolje poduprla društvena i obrazovna uloga sporta?